

67 . Craiva | Comuna: Cricău | Județ: Alba | Punct: Piatra Craivii | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 4160.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Hallstatt, La Tène

Tipuri sit: locuire, descoperire izolată

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Neatribuit

Autori: Răzvan Andrei, Marc Antoniu, Alina Bădescu, Mihai Gligor, Vasile Moga, Cristinel Plantos, Costin Daniel Țuțuianu

Instituții: Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Raport

După o pauză de peste trei decenii în intervalul cuprins între 13-31 iulie 2005, cu fonduri de la MCC au fost reluate cercetările arheologice sistematice în cunoscutul sit arheologic de la Piatra Craivii.

Din punct de vedere fizico-geografic, acesta se află plasat pe ramura de SE a Munților Apuseni, în subdiviziunea Trascău. Poziția dominantă a stâncii de aici (cca. 1078 m) ce oferă o excelentă vizibilitate în bazinul mijlociu al Mureșului, numeroasele izvoare ce au rezolvat problema sursei de apă dar și, nu în ultimul rând, bogatele zăcăminte metalifere, au constituit motive întemeiate a așezării aici a diferitelor comunități umane din preistorie și până spre sfârșitul evului mediu.

Investigațiilor arheologice de aici sunt legate de cercetările începute în anul 1960 de către Gh. Anghel la cetatea medievală. Apariția unor elemente de civilizație dacică au dus la o lărgire a colectivului și la o mai mare amploare a cercetărilor de aici. Sub îndrumarea lui I. Berciu s-au descoperit și cercetat mai multe terase antropogene alături de fortificația importantului centru dacic, indentificat ca anticul Apoulon. Între descoperirile remarcabile se numără o serie de spații de cult, ateliere etc. O serie de verificări și sondeaje, care au dus, printre altele la descoperirea unui al treilea sanctuar, au fost efectuate spre sfârșitul anilor '80 de către I. Glodariu și V. Moga.

Precedentele campanii arheologice au dus la dezvelirea parțială a unui important obiectiv arheologic, cu o evoluție istorică ce cuprinde locuiri din eneoliticul final/perioada de tranziție la epoca bronzului (cultura Coțofeni), din bronzul mijlociu, Latène și perioada medievală timpurie și mijlocie.

În ceea ce privește descoperirile Latène, s-a constatat existența aici a unui puternic centru fortificat, indentificat ipotetic cu anticul Apoulon, la baza căruia, pe mai multe terase săpate în stâncă s-a dezvoltat așezarea civilă. Între descoperirile cele mai importante sunt de menționat trei sanctuare rectangulare, două incinte circulare, ateliere de prelucrare a metalelor ne/feroase și a pietrei, gropi de cult etc.

Obiectivele campaniei din cursul anului 2005 au constat în lămurirea caracterului locuirii și a stratigrafiei de pe terasa a V-a și efectuarea unor sondeaje pe o serie de terase ce nu au fost investigate sau care au beneficiat de o prezentare nesatisfăcătoare a lor și începerea ridicării topografice a sitului.

Reluarea cercetărilor începând cu anul 2005 se înscrie într-un proiect mai larg de cunoaștere a specificității civilizației dacice de pe ramura sud-estică a Munților Apuseni ce își dorește, ca finalitate, valorificarea sa monografică.

În campania din anul 2005 autorii cercetărilor și-au propus clarificarea succesiunilor stratigrafice de pe terasa a V-a, cea mai bogată din punct de vedere al structurilor de habitat și inventar, dar și a infrastructurii sale. Astfel, într-o zonă rămasă necercetată, situată în partea de NE a sa, a fost trasată secțiunea numită S

I/2005, cu dimensiunile de 10 x 3 m, orientată NV-SE. A doua unitate de cercetare, notată SII/2005 a fost trasată la câțiva zeci de metri mai jos, pe o terasă din zona de SE a sitului, în punctul cunoscut sub denumirea Șura. Dimensiuni: 10 x 1,5 m, orientare NV-SE. Scopul trasării acesteia a fost de a lămurii și aici situația stratigrafică, în contextul în care deși s-au efectuat mai multe cercetări lipsesc informațiile suplimentare. În fine, s-a mai trasat o a treia secțiune, perpendicular pe buza terasei a V-a, într-o zonă în care se pare că se află zidul de susținere a terasei. Ea urmează a fi cercetată în cursul campaniei de anul viitor.

În SI/2005, imediat sub nivelul vegetal s-a conturat existența unui nivel compact de piatră, compus în cea mai mare măsură din calcare și gresii. După curățarea acestuia s-a putut observa destul de clar existența unei incinte circulare, formată din blocuri de piatră nefasonată, surprinsă în suprafața noastră în proporție de peste 60%. Inventarul recoltat din zona acesteia este bogat, constând din fragmente de vase ceramice, piese de metal, resturi osteologice. Până la cercetarea integrală a sa ne păstrăm rezervele în ceea ce privește caracterul acesteia. Pe materialului obținut, ea poate fi încadrată, deocamdată, în intervalul cuprins între sfârșitul sec. I a.Chr – jumătatea sec. I p.Chr.

SII/2005 a oferit informații și rezultate importante în ceea ce privește evoluția comunității dacice de la Piatra Craivii. Astfel, în cel de-al doilea careu, în partea superioară a pantei, a apărut traiecul unui „zid” de piatră nefasonată. În imediata apropiere, pe tot restul secțiunii a fost dezvelită și cercetată parțial o locuință, care după toate datele, pare să fi avut un sfârșit violent. În interiorul acesteia au fost surprinse două vetre parțial suprapuse dar și două gropi. Inventarul descoperit constă în fragmente și vase ceramice întregibile, obiecte de fier și bronz, resturi osteologice.

Cercetările din această campanie au confirmat rolul important al așezării dacice de la Piatra Craivii. Ele au adus și o serie de lămuriri cu privire la structurile de habitat, mai puțin cunoscute până acum. Investigațiile se doresc a fi amplificate cu sprijinul MCC, în contextul în care situl se află într-un real pericol ca urmare a intensității a activității căutătorilor de comori.

Informații suplimentare online

[Raportul 3365 din cronica.cimec.ro](http://raportul3365.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
